

Regioonide Komitee arvamused teemal „Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas” ja „Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem”

(2008/C 325/07)

REGIOONIDE KOMITEE

- nõustub, et ELis valitseb üksmeelne seisukoht, et Euroopa kutseharidust ja -koolitust on vaja ajakohastada ja parandada. Kvaliteedi tagamine kutsehariduses ja -koolituses on võti selle eesmärgi saavutamiseks;
- arvab, et raskused eri liikmesriikide õpitulemuste tunnustamisel pidurdavad liikuvust ELis ja takistavad tõeliselt elukestvas õppes osalemise kogemist;
- rõhutab, et paljudes liikmesriikides vastutab kutsehariduse ja -koolituse eest kohalik ja piirkondlik tasand;
- tervitab komisjoni mõlemat soovitusi, kuna nende eesmärk on pakkuda lahendusi globaliseerumise ja meid ümbritseva teadmispõhise majanduse sotsiaalsetele ja majanduslikele probleemidele. Nende eesmärk on muu hulgas suurendada liikuvust Euroopa Liidus ja innustada oskuste edasiandmist. Seepärast on komitee arvates vältimatu arendada valdkondi, mis on kodanikele olulised, ning tegevusi, mille eest vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused;
- on arvamusel, et Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku (EQAF) peamised kasutajad on riigis kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse asutused, kes vastutavad kvaliteedi tagamise ning hariduse ja koolituse parandamise eest;
- palub, et riiklike/piirkondlike kvalifikatsiooniraamistike sidumisse ECVETiga tuleb kaasata pädevad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused;
- toonitab aga, et süsteemi praktiline elluviimine ja kasutamine on selle tegeliku edu mõõdupuu. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste näol oleks tegu kasulike partneritega, kes avaldaksid toetust oma võrgustike kaudu ja tagaksid ECVETi usaldusväärsuse ja kasutatavuse.

Raportöör: Kent JOHANSSON (SV/ALDE), Västra Götalandi piirkonnanõukogu liige

Viitedokumendid

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku loomise kohta kutsehariduse ja koolituse valdkonnas”

KOM(2008) 179 lõplik, 2008/0069 (COD)

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi (ECVET) loomise kohta”

KOM(2008) 180 lõplik, 2008/0070 (COD)

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

- märgib, et kutseharidus ja -koolitus on Lissaboni strateegia majanduskasvu, konkurentsivõime ja sotsiaalse kaasamise eesmärkide saavutamisel väga olulised. Haridus, koolitus, oskused ja elukestev õpe on Regioonide Komitee poliitilised prioriteetidid;
- arvab, et raskused eri liikmesriikide õpitulemuste tunnustamisel pidurdavad liikuvust ELis ja takistavad tõeliselt elukestvas õppes osalemise kogemist;
- nõustub, et ELis valitseb üksmeelne seisukoht, et Euroopa kutseharidust ja -koolitust on vaja ajakohastada ja parandada. Kvaliteedi tagamine kutsehariduses ja -koolituses on võti selle eesmärgi saavutamiseks;
- rõhutab, et paljudes liikmesriikides vastutab kutsehariduse ja -koolituse eest kohalik ja piirkondlik tasand. Kutseharidust rahastatakse mitmetest allikatest, ehkki enamikes liikmesriikides teeb seda valitsus nii riigi kui ka piirkondlikul tasandil, kusjuures kohalike ja piirkondlike vahendite osa on küllaltki märkimisväärne;
- avaldab arvamust kahe ettepaneku kohta, mille mõlema koostamise suhtub komitee heakskiiduga. Neist esimese ettepaneku osas, mis käsitleb Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi, on konsultatsioonid kestnud juba kaua, samas teine ettepanek Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku kohta on alles varases staadiumis. Seetõttu on konsultatsioonide jätkumine tähtis ja seda tuleb tervitada;
- tervitab komisjoni mõlemat soovitust, kuna nende eesmärk on pakkuda lahendusi globaliseerumise ja meid ümbritseva teadmispõhise majanduse sotsiaalsetele ja majanduslikele probleemidele. Nende eesmärk on muu hulgas suurendada liikuvust Euroopa Liidus ja innustada oskuste edasiandmist. Seepärast on komitee arvates vältimatu arendada valdkondi, mis on kodanikele olulised, ning tegevusi, mille eest vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused;
- märgib, et Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi (ECVET) saab kasutada kvalifikatsiooni kirjeldamiseks õpitulemuste ühikutena ja ühikutega seotud ainepunktidenä, eesmärgiga tulemusi üle kanda ja koguda. Eesmärk on luua metoodiline raamistik, mis aitab lihtsustada ühe kvalifikatsioonisüsteemi või õpikeskkonna ainepunktide ülekandmist teise;
- on arvamisel, et Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku (EQAF) peamised kasutajad on riigi- ning kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse asutused, kes vastutavad kvaliteeditagamise ning hariduse ja koolituse parandamise eest. Vastandina ECVETile on raamistiku eesmärk suurendada läbipaistvust ja kooskõla kutsehariduse ja -koolituse valdkonna poliitikaga;
- nõustub, et ECVETi ja EQAFi elluviimine peaks olema vabatahtlik, kuid rõhutab, et süsteemi kohaseks haldamiseks on vaja luua juhised ja raamtingimused. Kasutajarühmades (ECVETi kasutajarühm ja ENQAVET) peab samuti olema otsemandaadiga esindajaid kohalikult ja piirkondlikult tasandil. Samamoodi peavad olema esindatud eraõiguslikud ja sotsiaalpartnerid;
- rõhutab, et sõltumata sellest, kas riik otsustab osaleda ECVETi ja/või EQAFi elluviimises või mitte, tuleb neile piirkondadele, kellele lasub põhiseaduslik vastutus haridussüsteemi eest, tagada otsene juurdepääs ühisfoorumitele, mis tegelevad süsteemi väljatöötamisega;
- rõhutab, et peatse väljatöötamisetapi kriitiliselt oluline moment on saavutada sobiv tasakaal ühelt poolt püüdluste vahel suurendada ülekantava ainepunktidesüsteemi ja meetmete kvaliteedi parandamise kaudu kodanike liikuvust ning teiselt poolt vajaduse vahel edendada liikmesriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutuses oleva haridussüsteemi mitmekesisust;
- rõhutab, et ECVET ja EQAF kuuluvad ühte ritta mitmete Euroopa algatustega, sh Euroopa kõrghariduse ainepunktide ülekande süsteem (*European Credit Transfer and Accumulation System* — ECTS), Europass, liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta (*European Quality Charter for Mobility* — EQCM), Euroopa mitteformaalse õppe määratlemise ja valideerimise põhimõtted ning Euroopa kvalifikatsiooniraamistik elukestva õppe valdkonnas (*European Qualification Framework for lifelong learning* — EQF);

13. on varasemates arvamustes juhtinud tähelepanu sellele, et pidevalt täienevad töötajatele esitatavad nõuded, mis kätkevad uusi töösüsteeme ja kohanemist uute tehnoloogiatega, tingivad vajaduse tööjõu pideva koolitamise järele. Kutseharidus võib elukestva õppe seisukohalt osutada tähtsaks vahendiks selle kujundamisel, moodustades säästva majandusliku ja sotsiaalse arengu olulise osa ⁽¹⁾. Eelkõige demograafiliste arengute valguses tuleb olemasolevat tööjõudu tõhusamalt kasutada;

14. rõhutab, et süsteemide katsetamiseks ja edasiseks täiustamiseks on vaja spetsiaalseid rahalisi vahendeid;

Euroopa kutsehariduse ja koolituse ainepunktide süsteem (ECVET)

15. märgib, et õppimis- ja tööalane liikuvus üle riigipiiride on Euroopas väga pikaajalise traditsiooniga. Sellel on olnud tohutu suur tähtsus käsitöö, tööstustegevuse, kaubavahetuse ja ettevõtluse jaoks, pannes aluse heaolu arengule kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil;

16. arvab, et piiriülene õppimine ja tööelu osutuvad tugevalt globaliseerunud majanduses ülitähtsaks. Kõnealuse õppimis- ja tööalase liikuvuse toetuseks on vaja ajakohaseid meetmeid. Komitee arvates sobib selleks ECVET;

17. toonitab, et pädevusvajadusi on üha enam vaja määratleda piirkonna tasandil. Komitee on rõhutanud, et kohalik ja piirkondlik areng toimub teatavasti erinevates tingimustes ja erinevatest lähtepositsioonidest sõltuvalt. Siiski ei tohi seda mingil juhul käsitleda ümbritsevast maailmast lahus. Piirkonnad ja kohalikud kogukonnad vajavad töökohti uutest tootmissektorites paralleelselt vanade töökohtade kadumisega, vältimaks stagnatsiooni, sotsiaalset tõrjutust töötuse näol jms ning haiguslehel viibivate ja tööturult enneaegselt lahkuvate inimeste suurt osakaalu ⁽²⁾.

18. toonitab, et Euroopa tööelu peaks iseloomustama laiaulatuslik paindlikkus koos usaldusväärse sotsiaalkaitsega, nagu märgitud Euroopa Komisjoni dokumendis „Paindlikkuse ja turvalisuse ühised põhimõtted” ⁽³⁾;

19. on juba varem olnud Euroopa Komisjoniga ühel meelel, et riiklikud ja üleeuroopalised kutse kvalifikatsioonide raamistikud hõlbustavad õppimise tunnustamist igas mõttes ⁽⁴⁾;

20. on tervitanud Euroopa Komisjoni pakutud kvalifikatsiooniraamistikku (EQF) ning toetanud selle kahte eesmärki — kvalifikatsioonide läbipaistvuse parandamist ning liikuvuse edendamist Euroopa Liidus;

⁽¹⁾ CdR 226/98 fin.

⁽²⁾ Regioonide Komitee 14. juuni 2006. aasta arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus põhipädevuste kohta elukestvas õppes”.

⁽³⁾ Vt arvamust CdR 274/2007, milles käsitletakse dokumenti KOM(2007) 359 lõplik.

⁽⁴⁾ CdR 335/2006 fin.

21. palub sarnaselt seoses EQFiga esitatud taotlusele, et riiklike/piirkondlike kvalifikatsiooniraamistike sidumisse ECVETiga tuleb kaasata pädevad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused;

22. avaldab toetust Euroopa Komisjonile, et see tunnustab vajadust kohandada ECVETi kultuuriliselt ja tehniliselt riikide, piirkondade ja sektorite eripäradele vastavaks ning meenutab, et piirkondlikel omavalitsustel on sageli võtmeroll kvalifikatsioonisüsteemide ja elukestva õppe määramisel, kujundamisel ja elluviimisel formaalse, mitteformaalse ja informaalsete õppe käigus;

23. rõhutab, et elukestva õppe perspektiivis toimub suur osa kutseharidusest teadmispõhistes ettevõtetes või ettevõtete võrgustikes ning üha sagedamini tegustatakse piiriülesele;

24. märgib, et juba praegu leidub häid näiteid eri riikide valdkondlike organisatsioonide ja piirkondade vahelisest kutseharidusalasest koostööst, mis hõlmab muu hulgas ühisprojekte ja vastastikust tunnustamist ⁽⁵⁾. Niisuguseid algatusi tuleb toetada ja arvesse võtta;

25. rõhutab, et tunnustamise süsteemi tuleb kaasata eri osapooli, mitte ainult avalik-õiguslikke, vaid ka eraõiguslikke tegijaid, ettevõtteid ja sotsiaalpartnereid;

26. tervitab protsesse ajakohastava ja koordineeriva ECVETi kasutajate rühma loomist. Ent komitee nõuab, et kasutajate rühma kaasataks nii kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kui ka kohalikud ettevõtted, ja sotsiaalpartnerid, tagades neile otsese juurdepääsu ECVETile, samas võttes arvesse riiklikke eeskirju ja määruseid;

27. rõhutab, et just kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused suudavad sageli sätestada tõhusaid tegevusmeetmeid kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas;

28. märgib, et ECVET on ühikupõhine ainepunktide süsteem, mis pakub õpitud teadmiste mõõtmise ja võrdlemise ning nende ülekandmise võimalust ühest asutusest teise;

29. tervitab asjaolu, et see sobib kõikide kvalifikatsioonisüsteemidega, eriti Euroopa ainepunktide ülekande süsteemiga, mis toetab ja hõlbustab üliõpilaste liikuvust Euroopas ja kaugemalgi;

30. toonitab aga, et süsteemi praktiline elluviimine ja kasutamine on selle tegeliku edu mõõdupuu. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste näol oleks tegu kasulike partneritega, kes avaldaksid toetust oma võrgustike kaudu ja tagaksid ECVETi usaldusväärsuse ja kasutatavuse;

31. arvab, et ECVETi hea kasutamise tagamiseks on vaja konkreetseid näiteid, kuidas süsteem pärast selle käivitamist tegelikult toimib. See annab tõuke laiemas plaanis, tagades ECVETi pakutavate võimaluste parima ärakasutamise;

⁽⁵⁾ Näiteks veoautode hoolduse Euroopa koolitus www.anfa-auto.fr

Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas (EQAF)

32. märgib, et kutsehariduse ja -koolituse suurem tõhusus sotsiaalmajanduslikust seisukohast saavutatakse siis, kui on tagatud kutsehariduse ja -koolitus parem vastavus teadmisteühiskonna tööturu pidevalt muutuvatele nõudmistele, edendades eelkõige kõrge kvalifikatsiooniga tööjõudu, kes on võimeline tulema toime globaliseerumise väljakutsetega;

33. rõhutab, et haridus- ja koolitussüsteeme ei tohi (nagu mõnikord on kombeks) arendada eraldiseisvalt kohaliku või piirkondliku tasandi ettevõtlus- ja sotsiaalsest keskkonnast ning uuendustegevusest, sest konkreetse piirkonna majanduskasv, konkurentsivõime ja tööhõivevõimalused sõltuvad üha enam selle praeguse ja tulevase tööjõu oskustest ning ka sellest, kuidas kutseharidus ja -koolitus ning ümberõpe aitavad kaasa nende oskuste jätkusuutlikule täiendamisele ja edasiarendamisele;

34. rõhutab seetõttu, et on oluline siduda EQAF kohaliku tööturu vajadustega ning kutsub üles, et kõnealuse protsessi osana akrediteeritaks kutsehariduse ja -koolituse keskused;

35. tunnistab lisaväärtust, mida EQAF pakub haridus- ja koolituspoliitika edendamisel kogu ELis, kannustades eelkõige vastastikust õppimist, liikuvust ja parimate tavade edastamist;

36. tervitab EQAFi põhimõttelist korraldust parandamise tsükli vormis ja rõhutab, et kvaliteedinäitajaid ei tule vaadelda mitte juhustena vaid võrdluspunktidenäitajaid, mida saab erineval viisil jätkuvalt täiustada näiteks kahepoolses ja mitmepoolses kontekstis;

37. rõhutab, et EQAFi ei tohiks sellega kitsendada ja muuta seda statistikasüsteemiks või omistada sellele mingit järelevalvefunktsiooni, vaid see peaks olema toimiv vahend kvaliteedi jätkuval parandamisel erinevatel tasanditel ning erinevate asjaomaste isikute ja sidusrühmade juures;

38. märgib, et „omandiõigus” võrdlusraamistiku üle ei tohi lasuda riiklikul tasandil, vaid sarnaseid protsesse tuleb innustada ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Sarnaseid võimalusi tuleks edasise parandamise ja arendamise eesmärgil pakkuda ka õppe-süsteemidele, mis ei kuulu formaalsesse haridussüsteemi;

39. on arvamusel, et tuleb arutada, kuidas võrdlusraamistik koostada ja kui üksikasjalik peaks see seatud eesmärkideni jõudmiseks olema. Komitee märgib, et näitajad ei tohi olla nii üksikasjalikult koostatud, et võrdlusraamistiku rakendamine ja selle järelmeetmed tooksid kaasa haridussüsteemi kaudse juhtimise;

40. rõhutab, et komisjoni poolt pakutud võrdlusnäitajaid

— tuleks käsitleda tööriistadena, millega aidatakse hinnata ja parandada kutseharidussüsteemide kvaliteeti kooskõlas riiklike õigusaktide ja menetlustega;

— ei kasutata uute standardite sisseviimiseks, vaid säilitades liikmesriikide lähenemisviiside paljususe, toetavad need liikmesriikide püüdlusi;

— kasutatakse vabatahtlikkuse alusel; näitajad on selgelt nõuandavad, mistõttu ei tohiks neid kasutada eri riikide süsteemide kvaliteedi ja tõhususe võrdlemise vahendina.

Seetõttu oleks positiivne, kui eri kasutajad saavad valida näitajaid, mis näivad nende kvaliteeditagamise süsteemi vajaduste seisukohalt kõige olulisemad;

41. rõhutab, et kohaliku ja piirkondlikku mõõdet tuleb tugevdada, toetades eelkõige kohalikke ja piirkondlikke võrgustikke kõnealuses valdkonnas, ning avaldab kahetsust, et soovitus ei tunnustata piisavalt selgesõnaliselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamise tähtsust;

42. nõuab kohaliku ja piirkondliku tasandi ulatuslikumat otsest kaasamist ENQAVETi, Euroopa kutsehariduse ja -koolituse kvaliteeditagamise võrgustikku. Tuleks innustada ja toetada EQAFi ümber koonduvate eri piirkondade ja ettevõtete võrgustike loomist;

43. soovib kvaliteedimärgistuse kasutamist kutsehariduse ja -koolituse asutuste puhul sarnaselt olemasolevale kõrgharidusasutuste liigitusele;

44. märgib, et kutsehariduse ja -koolituse täiustamine tuleb tohutult kasuks nii üksikisikutele kui ka ühiskonnale. Oskuste tasemete üldine tõstmine aitab parandada majandusnäitajaid, nagu tootlikkus ja töötus, ning sotsiaalnäitajaid, nagu kodanikuosalus, kuritegevus ja tervishoiukulud;

45. arvab, et kutsekoolitusel on võime edendada selliste tööturul ebasoodsas olukorras olevate rühmade sotsiaalset kaasamist nagu sisserändajad ja eakad ning kooli pooleli jätnud;

46. rõhutab, et keskenduda ei tohiks üksnes nendele rühmadele, kellel on juurdepääs haridusele, vaid arvesse tuleks võtta ka isikuid, kellel puudub süsteemile juurdepääs või kelle jaoks on juurdepääs raskendatud või kes langevad süsteemist välja.

Brüssel, 8. oktoober 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE